

UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI

UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI
TRADITIE SI EXCELENȚA

Cluj

2018

Europeanizarea dr. national

- Instanțele nationale – instanțe europene
- Aplicarea dreptului European – descentralizata
- Efectul direct, suprematia
- Autonomia procedurala
- Principiul echivalentei si eficacitatii
- Standardele de protectie juridica nationale – dreptul European, jurisprudenta CJUE

CJUE

- Standarde comune de protecție juridică pentru drepturi derivând din legislația UE
- Colaborarea loială a instanțelor naționale
- Evaluarea dispozițiilor legale interne
  - Cunoașterea jurisprudenței CJUE
  - Evaluarea posibilelor conflicte
  - Aplicarea dreptului național în concordanță cu dreptul European

Standarde europene

- Doua seturi de standarde pentru justitiabili?
  - Drept European
  - Drept intern
- Aplicarea standardelor europene si in situatii pur interne?

CEDO – Cons Europei

- Art. 6 (1)
- Golder 1975
- Recomandarea (2004) 20 privind contenciosul administrativ
  - Toate actele administrative – control
  - Termene rezonabile
  - Puterile tribunalului
  - Suspendarea

Accesul la justitie

- Johnston 222/84
  - Act considerat in dreptul national ca fiind exceptat de la controlul judecatoresc
- Heylens 222/86
  - Refuzul de recunoastere a diplomei – fara cale de atac
  - determina alte proceduri judiciare

Accesul la justitie

- Restrictionarea accesului la justitie pentru masuri preparatorii, nedefinitive
- Masuri implicand autoritati nationale si europene
- Borelli C-97/91
  - Opinie a autoritatilor nationale – decizie a Comisiei europene – retragere opinie favorabila – refuz de acordare a ajutorului – instrnata competenta sa verifice legalitatea opiniei

Accesul la justitie

- Kuhne and Others C-269/99
  - Inregistrarea unei denumiri de origine
  - Aplicatia este de competenta Comisiei
  - Filtru intermediar – Statul Membru
  - Act preparatoriu = act final

Recurs administrativ

- Obligatoriu: Germania, Olanda, Ungaria, Slovenia, Polonia, Serbia, Danemarca, Cehia, Romania, UE
- Optional: Franta, Belgia, Italia
- Austria: reforme majore, obligatoriu
- Spania: obligatoriu decizii nefinale, optional pt cele finale

Termene

- Autonomia procedurala interna
- CJUE- non interventie- interventie – echilibru
- Termene rezonabile
- Posibilitatea de a primi actiuni si dupa termen, in cazuri exceptionale

CJUE

- **33/76 Rewe** – dreptul national nu poate limita exercitarea dreptului de actiune
- **45/76 Comet**
  - Termene *rezonabile* in abstract
- **C-208/90 Emmott**
  - Cazul specific – situatia directivelor neimplementate
- **C-338/91 Steenhorst-Neerings, C-410/92 Johnson no.2**
  - Limitarea perioadei pentru care se pot acorda drepturi

CJUE

- C 90/94 Haahr Petroleum, C-114-115/95 Texaco, C-242/95 GT-Link
  - Limitarea efectului Emmott doar la directive
- C-188/95 Fantask
  - Limitarea în timp a acțiunilor de returnare a unor taxe colectate în baza unor texte naționale, chiar dacă sunt contrare unei directive neimplementate
- **IN.CO.GE '90**
  - Termene pentru acțiuni vizând returnarea unor sume nedatorate, încasate pe baza unei directive implementată greșit

CJUE

- **C-327/00 Santex**
  - Documentatie de atribuire – cifra de afaceri de 3 ori mai mare ca valoarea contractului, ultimii 3 ani, produse identice
  - Contestatie – interpretare cifra de afaceri globala
  - Contestatie competitor – cerinta reiterata
  - Decizie exclude
  - Termen expirat (60 zile de la documentatie)
  - CJUE: in cazul particular, termenul de altfel rezonabil poate impiedica eficacitatea dreptului comunitar

Invocarea din oficiu a dreptului UE

- Posibilitate
  - C-87-89/90 Verholen
- Obligatoritate?
  - C-312/93 Peterbroek
    - Norma interna – 60 zile cereri noi – imposibilitatea aprecierii conformitatii normei interne cu dr UE - DA
  - C-430-431/93 van Schijndel
    - Obligatie drept national = obligatie dr UE
    - Posibilitate drept national = obligatie dr UE
    - Norme nationale interzic – pasivitate judecator – nu contrare dr UE - NU

Invocarea din oficiu a dreptului UE

- C-240-244/98 Oceano
  - Clauze abuzive consumatori
- C-222-225/05 van der Weerd
  - Obligație de a invoca din oficiu dreptul UE dacă partile nu au avut posibilitatea legală să o facă

Masuri provizorii

- C-213/89 Factoratame
  - Suspendarea unui act normativ – imposibila conform dreptului national
- C-143/88 Zuckerfabrik
  - Suspendarea unei masuri administrative adoptata in temeiul unei norme comunitare (contestata la randul ei) nu face aceasta norma ineficace?
  - Obstacolul vine din dreptul UE, nu din dreptul national
- C-68/95 T. Port
  - Nu masuri provizorii in cazul inactiunii UE

Suspendarea actelor administrative

- De drept
  - Germania, Polonia, Ungaria, Serbia, Cehia
- Decizia instantei
  - Franta, Olanda, Romania
- Decizia autoritatii publice
  - Italia, Belgia, Danemarca, Spania

Efect de spill-over?

- Extinderea standardelor europene la situatii pur interne?
- Revocarea ?
- Exceptia de nelegalitate
  - Principiul securitatii juridice
  - ICCJ, SCAF, Decizia nr. 5455/2005
  - Modificare 2007
  - ICCJ SCAF, Decizia nr. 2547/2008
    - Netherlands – Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening (C-383/06),
    - Gemeente Rotterdam v. Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (C-384/06)

Efect de spill-over?

- C-453/04 Kühne and Heitz:
- Redeschiderea procedurii administrative:
  - a) legea nationala permite
  - b) actul a fost contestat pe cale judiciara si nu exista cale de atac
  - c) s-a aplicat dreptul UE fara intrebare preliminara
  - d) decizia intantei este contrara unei decizii ulterioare a CJUE
  - e) plangere adresata organului administrativ imediat dupa luarea la cunostinta a deciziei CJUE

Decizia nr. 1215/18 august 2010 a Curții de Apel Ploiești

- În dreptul UE, caracteristic excepției de nelegalitate este reglementarea acesteia, ca o procedură accesorie cererii principale, de anulare a respectivului act administrativ individual, care nu mai putea fi contestat pe calea unei acțiuni directe în anulare, deoarece a expirat termenul legal.
- Tribunalul a interpretat corect disp. art. 4 din Legea 554/2004, în sensul că nelegalitatea unui act administrativ nu poate fi invocată în același timp, în cadrul aceluiași litigiu și pe calea acțiunii directe și pe cale incidentă, această interpretare fiind concordantă cu dispozițiile și principiile legale din Tratatul UE.

Revizuire –fondata

- Curtea de Apel Timișoara, Secția contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 1851 din 6 octombrie 2012
- Curtea reține că instanța de recurs nu a făcut o analiză a dispozițiilor invocate de reclamantă pentru a reține că art. 168 din Directiva 112 nu are efect direct și nici nu a indicat vreo hotărâre a Curții Europene de Justiție din care să rezulte acest aspect.
- Astfel, Curtea consideră că, în lipsa unei astfel de analize, efectul direct al art. 168 din Directiva citată nu poate fi exclus, cu atât mai mult cu cât instanța de recurs avea obligația, în temeiul art. 267 TFUE, de a sesiza Curtea Europeană de Justiție cu o întrebare preliminară privind interpretarea și efectele art. 168 în cazul în care avea nelămuriri sub acest aspect.

Revizuire –fondata

- C. Apel Alba, Secția de contencios administrativ și fiscal – Decizia nr.1960/21 iunie 2011
- Dreptul comun pentru cererea de revizuire reglementată de art. 21 din Legea nr. 554/2004 îl constituie art. 322 și următoarele C.p.civ., care se aplică în mod corespunzător. În lipsa intervenției legiuitorului spre reglementarea termenului de revizuire pentru cazul arătat și spre respectarea principiului securității raporturilor juridice, Curtea consideră că în cauză este aplicabil termenul de revizuire cel mai favorabil și pentru motivul de revizuire cel mai asemănător reglementat de Codul de procedură civilă, astfel că se va considera că revizuirea pe motivul prevăzut de art. 21 din Legea nr.554/2004 poate fi exercitată în termenul de 3 luni prevăzut de art. 324 alin. 3 C.p.civ. ce începe să curgă de la data publicării în Buletinul Oficial al Uniunii Europene a deciziei interpretative a T.F.U.E.